

Bouře ve sklenici vody, nebo reálná hrozba?

Bouře ve sklenici vody? Reálná hrozba? Vlastně tak trochu od každého něco. Aktuální kauzu zákazu jízdy na kole v lesích, již jste nejspíš sami zaznamenali, bych opravdu nazval jen tou bouří ve sklenici vody, která ovšem zároveň předznamenává opravdovou a v podstatě i permanentní hrozbu – do budoucna určitě ano.

Soukromí vlastníci lesů dlouhodobě usilují o co největší restrikce vůči návštěvníkům lesa a nejde v tomto jenom o nás cyklisty ani o nějaký momentální stav. Nejraději by měli lesy jen pro sebe a pro svoje obchodní aktivity. Je to zkrátka majetek či investice a ta byla většinou pořízena z důvodů ekonomických výnosů, což přece ale nezní nijak nelogicky. Naštěstí (z tohoto úhlu pohledu určitě) nám kdysi vládla Marie Terezie a ta kromě povinné školní docházky zavedla i další užitečná opatření či zákony, jako je například volný přístup do lesa. Byl to samozřejmě jen stípek z jejího Tereziánského lesního rádu, který určoval pravidla pro správu lesů a nastavil mnohé z toho, co platí dodnes.

Vše vycházel z toho, že si již tehdy uvědomovali nutnou potřebu upravit vztahy mezi zájmy hospodářských uživatelů lesa a zájmy společenství lidí obývajících lesnatou krajинu. Dnes to vnímáme jako něco zcela běžného, ale zkuste si představit ty tlaky, kterým Marie Terezie byla vystavena před více než 250 lety. Vlastně i jí se podařilo tento soubor zákonů prosadit až na několikátý pokus. A to se bavíme o době absolutizmu. Vztahy jsou zkrátka řešeny zákony už po dlouhá staletí a vždy záleželo na tom, jaké

byly zájmy hospodářských uživatelů a jaké byly zájmy společnosti. Reálně se bavíme o omezování vlastnických práv při nakládání s lesním majetkem, které u ostatních druhů majetku nenajdeme. Zákony omezují nakládání s lesem proto, že jde o majetek velmi nadčasový a jeho existence má hmataelný vliv nejenom na majetky sousední, ale i na život společnosti, a dokonce i planety.

Jak to tedy s tím zákazem vjezdu cyklistů do lesa vlastně je? Uvedu pár příkladů, které se tématu týkají.

PŘÍPAD č. 1 pěší stezka údolím Lužnice z Plané nad Lužnicí do Týna nad Vltavou

Stezka údolím Lužnice je první česká pěší trasa, která získala prestižní evropskou certifikaci Leading Quality Trails Best of Europe (Stezky špičkové kvality, nejlepší v Evropě). Zařadila se tak mezi nejlepší turistické trasy Evropy. V souvislosti s vyhlášením této stezky proběhla médií informace, že je určena pouze pro pěší (konec roku 2019). Oficiální cyklotrasa Lužnice vede jinudy, i když na stejná místa. Cílem autorů stezky byla snaha o budování vzájemného respektu a také to, že části trasy jsou pro cyklisty nejen nezádoucí, ale i nevhodné (například schody).

→ To je samozřejmě nesmysl a stezka není určena jen pro pěší. Jde tedy o nepravdivou informaci, jejímž cílem bylo zdůraznit fakt, že na této trase by autoři měli rádi jen pěší uživatele.

→ Postoj ČeMBA: Budování vzájemného respektu si představujeme jinak.

PŘÍPAD č. 2

zákaz vjezdu do PR Údolí Plakánek

Na jaře 2021 proběhla médií informace o zákazu vjezdu cyklistů do Plakánku. V diskuzích na sociálních sítích se objevilo spoustu rozhořčených příspěvků kritizujících toto opatření.

→ Zákaz vjezdu cyklistů tady platil od doby vyhlášení CHKO Český ráj, jen dříve nebyl vymáhaný.

→ Postoj ČeMBA: Respektujme zákony, a tudíž i tento zákaz.

PŘÍPAD č. 3

zákaz vjezdu cyklistů na Pěšinu Karla Morávka

Mendelova univerzita, potažmo správce tohoto území Školní lesní podnik Křtiny, umístila na tuto pěšinu zákazy vjezdu cyklistům. Městská část Brno-Sever jejich argumentaci, proč tak učinili, akceptuje a nebudě akt rozporovat.

→ Školní lesní podnik Křtiny zákaz umístil na základě svého právního výkladu, co je či není lesní cesta.

→ Postoj ČeMBA: Náš právní výklad pojmu lesní cesta je jiný a nesouhlasíme s umísťením zákazu vjezdu cyklistů na základě této argumentace, a tudíž ani s názorem Městské části Brno-Sever, že primárně vlastník pozemků má rozhodovat o tom, jak bude nastavený provoz na jeho území.

PŘÍPAD č. 4

zákaz vjezdu cyklistů na Posázavské stezce

Na přístupu na Posázavskou stezku v Píkovicích je umístěna značka Zákaz vjezdu všech vozidel.

→ Značka Zákaz vjezdu všech vozidel je v Píkovicích umístěna legálně a upravuje podmínky pouze na cca 50 metrech účelové komunikace, a to zejména z důvodu umožnění přístupu a průjezdu hasičů.

Značka byla umístěna zejména kvůli neukázněnému parkování aut, bohužel s dopadem i na cyklisty. Dále je Posázavská stezka vedena již po lesní cestě a tento zákaz vjezdu tam neplatí, cyklista tam tedy na kole jet může.

→ Postoj ČeMBA: Na Posázavské stezce by měli cyklisté dbát zvýšené opatrnosti kvůli jejímu někdy až extrémnímu vytížení, a to zejména pěším turisty. Doporučujeme na ni jezdit mimo exponované dny, nejlépe jen ve všední dny a určitě mimo letní prázdniny. Samotný charakter stezky je určitě nevhodný pro rekreační či nezkušené cyklisty. Na úseku vy mezeném zákazem vjezdu je nutno z kola slézt a jít pěšky.

PŘÍPAD Č. 5

zákaz vjezdu cyklistů do lesů tak, jak ho prezentuje Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR (SVOL ČR)

Tato kauza vedla k sepsání celého tohoto článku. Předseda SVOL ČR pan Jiří Svoboda i jeho první místopředseda Ing. Petr Bláha, který je zároveň předsedou Komory církevních lesů a zastupuje Benediktinskou hospodářskou správu Břevnov s. r. o., spustili v médiích kampaň s tématem plánovaného zákazu vjezdu cyklistů do soukromých lesů. Údajným důvodem má být novela zákona upravující bezpečný boční odstup při předjíždění cyklistů 1,5 m, která prý způsobí „dopravní kolaps v lesích“. Uvádí příklad plánovaného zákazu na Broumovsku a v lesích u Chotěboře. Ani v jednom případě však zákaz vjezdu jízdních kol zatím umístěný není ani o jeho umístění není doposud na úradech zažádáno.

→ Důvod či motivace SVOL ČR ke spuštění podobné kampaně jsou nepochopitelné. Dosáhnout umístění zákazových značek na vjezdy do lesa i v lese je v podstatě nerealizovatelné. V každém případě ovšem tato snaha svědčí o tom, že cyklistu vnímají soukromí vlastníci lesů negativně a novelu zákona pouze účelově využívají ke svému lobbingu.

→ Názor ČeMBA: Argumentace nutnou potřebou zákazu vjezdu cyklistů do lesa z důvodu nemožnosti je na úzkých lesních cestách předjet vozidlem v zákoném odstupu 1,5 m je zcela absurdní. Pokud je lesní cesta široká akorát na jeden traktor, je logické, že zde bezpečně není možné dvoustopým vozidlem předjíždět vůbec. Jedno z vozidel prostě musí zastavit, aby ho druhé opatrne objelo. Nový zákon, který pouze přesněji definuje již dříve existující povinnost dodržovat bezpečný odstup, na tom nic nemění. Samotná okolnost, že vozidlo musí na velmi málo frekventované komunikaci na chvíli zpomalit, či dokonce zastavit, rozhodně není důvodem k zákazům. Žádné zácpy ani neřešitelné dopravní situace v lesích určitě nehraní.

PRÁVNÍ OKÉNKO

Zákon o silničním provozu (pouze výňatky, které se týkají tématu)
 § 77 Místní a přechodná úprava provozu na dálnicích, silnicích, místních komunikacích a veřejně přístupných účelových komunikacích
 (1) Místní a přechodnou úpravu provozu na pozemních komunikacích stanoví.
 c) na silnici II. a III. třídy, místní komunikaci a na veřejně přístupné účelové komunikaci obecní úřad s rozšířenou působností.
 (5) Místní a přechodnou úpravu provozu na pozemních komunikacích stanoví příslušný správní orgán opatřením obecné povahy.
 Opatření obecné povahy nebo jeho návrh zveřejní příslušný správní orgán na úředních deskách obecních úřadů v obcích, jejichž správní obvody se opatření obecné povahy týkají, jen vztahuje-li se stanovení místní nebo přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích k provozu v zastavěném území dotčené obce.
 (6) Na veřejně přístupné účelové komunikaci se místní nebo přechodná úprava provozu stanoví pouze na návrh nebo se souhlasem jejího vlastníka.

Jak takový postup vypadá v praxi

Vlastník pozemku zpracuje projekt na umístění zákazové značky či značek, podá žádost na silniční správní úřad (SSÚ) obce s rozšířenou působností. SSÚ zažádá Policii ČR o její stanovisko. Řízení bude také vyvěšeno na úřední desce k případným připomínkám, vztahuje-li se k provozu v zastavěném území obce. Následně SSÚ žádost posoudí a buď ji vyhoví, nebo ne. Dělo by se tak opatřením obecné povahy. V případě, že jí vyhoví, tak existují opravné prostředky, kterých je potřeba využít a případně celou věc dotáhnout až ke správnímu soudu.

Osobní zkušenost

Abych zjistil obecný přístup silničních správních úřadů, byl jsem se na jednom osobně zeptat, jak by v takovém případě nejspíše postupovali. Stejně tak jsem se byl zeptat na Policii ČR, jestli a jak ochotně by podobnou žádost o umístění zákazové značky schvalovali.

Musím říct, že na obou místech se na mě dívali velmi udiveně a skoro až jako na blázna, na co se jich to ptám a také proč vlastně. Vedoucí SSÚ mi řekla, že je sama cyklistka a něco podobného si nedokáže vůbec představit, že by měla ona schválit, ale samozřejmě bude záležet na argumentaci vlastníka pozemku a také na stanovisku Policie ČR. Dle jejího vyjádření ji připomínky občanů v podstatě nebudou zajímat a obvykle k nim nijak nepřihlíží. Na Policii ČR mi bylo řečeno, že oni mají spousty jiných a také důležitějších starostí k řešení, než aby se proaktivně zabývali něčím podobným. Pokud by k nim však podobná žádost o stanovisko dorazila, tak na ni samozřejmě budou reagovat. Že by ji posoudili kladně, si však do tyčného policista neumí představit. Také dost zapochyboval o případné následné vymahatelnosti podobných zákazů v lese. Také by muselo být na přístupech do lesa umístěno

až několik desítek zákazových značek, stejně tak v lese na každé křížovatce. Dále by musela být umístěna značka již na odbočce na takovou cestu, která by informovala o tom, že cesta je slepá.

Jako pozitivní závěr hodnotím přístup konkrétního silničního správního úřadu i Policie ČR. Naopak alarmující je tvrzení vedoucí konkrétního SSÚ, že připomínky veřejnosti jsou pro ni v podstatě irrelevantní a stejně se bude rozhodovat jen dle svéjí úvahy.

Co z toho pro nás cyklisty tedy vyplývá?

- sledujme úřední desky, pokud je to v našich silách
- ne každá zákazová značka je umístěna legálně – na příslušném silničním správním úřadu obce s rozšířenou působností se na to nebojmě zeptat, a to na základě zákona o svobodném přístupu k informacím
- pokud s umístěním zákazové značky ne souhlasíme, využijme všechny dostupné opravné prostředky k jejímu odstranění, v extrémním případě se nebojmě ani soudu
- legálně umístěnou zákazovou značku však respektujme; jsou určitě situace, kdy dává smysl
- i pokud na nějaké cestě či stezce není umístěna zákazová značka vjezdu cyklistů a provoz je tam tak exponovaný, že je pro nás cyklisty až nekomfortní tam jet, tak zvažme, jestli tam opravdu za každou cenu musíme či potřebujeme; nejde přitom jen o provoz lesní techniky, ale také o ostatní uživatele lesa
- pokud v lese probíhá těžba, tak opravdu dbejme zvýšené opatrnosti
- v případě potřeby umožněme průjezd lesním strojům nebo i ostatním vozidlům, kteří v lese potkáme – tím všim jen přispějeme k budování lepších vztahů mezi všemi, kteří v tom lese jsou s námi; velmi často tam potkáme ty, pro které je to denní práce

Na závěr bych jen dodal, že je potřeba být zjevně stále ve středu a našeho historického práva volného přístupu do krajiny si vážit a nenechat si ho vzít. V lese určitě nejsme sami ani nám nepatří, ale právo na jeho užívání přesto máme.

Podobné snahy Sdružení vlastníků obecních, soukromých a církevních lesů v ČR my v České mountainbikové asociaci (ČeMBA) zásadně odmítáme a budeme proti nim dělat maximum možného. Všem cyklistům v tomto děkujeme za podporu, společně s vámi to určitě zvládneme!

Václav Vlk Volráb
Foto: Michal Janata a archiv

RESPEKTUJME SE NAVZÁJEM